

Українознавство у регіонах. Чернівецька обл.

20 серпня 2012 року у рамках серпневих інструктивно-методичних нарад педагогічних працівників Чернівецької області відбулися секційні засідання вчителів усіх предметів та методистів районних (міських) методкабінетів, які відповідають за викладання українознавства. Проаналізовано стан викладання українознавства в 2011-2012 н.р. та перспективи викладання українознавства в 2012-2013 н.р.

З доповіддю «Підсумки українознавчої роботи за 2011-2012 н.р. Основні завдання, принципи та підходи щодо викладання українознавства на 2012 – 2013 н. рік» виступила Мінченко Т.А., методист українознавства ІППОЧО.

Старовойт П.С., завідувач НМЦ виховної роботи ІППОЧО, у виступі на тему «Українознавство у виховній роботі» значну увагу приділив нерозривності навчального і виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах, а також вивченню і відродженню традицій української родинно-побутової культури, пошани до історичного минулого, любові до рідного краю, рідної мови та культури.

Про роль системи досліджень проблем українознавства на сучасному етапі розбудови Української незалежної держави та особливу роль в цьому наукових експедицій, а також про досвід підготовки захисту творчих робіт (матур) в школах Івано-Франківської обл. і, про те, що така робота дає можливість відкрити цікаві сторінки віддалених сіл і присілків висвітлив у доповіді «Роль наукових експедицій у системі досліджень проблем в українознавстві» Шкрібляк

П.В., директор філії «Гуцульщина» Національного науково-дослідного інституту українознавства та всесвітньої історії. У рамках шкільної програми, у своїх творчих доробках учні використовують багато матеріалу, отриманого в результаті самостійної пошукової роботи. Збагачують їхній світогляд екскурсії та спогади старожилів про історію рідного краю, культуру, традиції, фольклор. Ця науково-дослідницька робота ґрунтується на досвіді українських учених попередніх поколінь і, насамперед, видатного

вченого, дослідника, літератора, письменника, поета і суспільно-громадського діяча, який розпочав збирати матеріали на своїй малій батьківщині у Нагуєвичих.

Досвідом підготовки учнів до Міжнародного конкурсу з українознавства на різних його етапах – районному, обласному та республіканському поділилась Маніліч М.Г., вчитель українознавства
Новобросковецької
ЗОШ I-II ст.
Сторожинецького
району. Учениця цієї школи
Івончак
Настя в цьогорічному Міжнародному конкурсі посіла друге місце.

Одним із напрямів формування особистості школяра, його потенційних можливостей є впровадження інформаційних комп'ютерних технологій у навчальний процес. На уроках українознавства учні Реваківського ЗНЗ I-III ст. Кіцманського району, Заставнівської ЗОШ
I-III ст
., Чернівецьких гімназій №2, №5 та ін. створюють відеофільми, в яких показують самостійно створені сценарії літературних віталень, вечорів, зустрічі з діячами мистецтва, уроки-презентації творчості письменників, художників, композиторів. Успішно створюють тематичне портфоліо по розділах курсу, в якому зібрані додаткові матеріали за вивченими темами, що становить особливу цінність при відсутності підручників.

Саме такі методи роботи дають можливість опанувати ключові компетентності, усвідомити приналежність до суспільства, знайти своє місце в житті, а значить самореалізуватися

Основний шлях їх формування – інтерактивні технології, які містять такі види організації діяльності учнів, як інтеграція знань, пошуково-дослідницька робота, використання методу навчального проекту, інформаційних технологій, а також нестандартні форми роботи проведення уроків (урок-екскурсія, літературна вітальня, зустрічі з діячами мистецтва, віртуальні екскурсії країнами світу, презентації тощо). Весь цей арсенал прийомів і методів у поєднанні з ретельно продуманим ціннісним змістом навчально-виховного процесу сприяє самореалізації особистості, формуванню позитивної Я-концепції, розвитку навичок самопізнання і самобудування

. Такі питання порушила в своєму виступі на тему: «Комп'ютерні технології у вивченні українознавства»

Матіїшин
Л.Б., вчитель
української
мови та літератури гімназії № 2 м. Чернівці.

Досвідом роботи районного методичного об'єднання вчителів українознавства поділились методисти Кіцманського та Хотинського РМК поділились Олексюк Г.М. та Шижковська М.І.

Проект «Пам'ятати. Відродити. Зберегти» презентувала Ковальчук Г.М., вчитель українознавства Заставнівської ЗОШ I-III ст.

У «Панорамі методичних ідей» взяли участь Сюрись О.В, вчитель українознавства Реваківського ЗНЗ I-III ст., Савка Л.Й., учитель з Неполоковецького ЗНЗ I-III ст., яка презентувала шкільний проект «Історія родини в історії села».

Досвідом роботи з проблеми «Формування загальнокультурних компетентностей учнів через інтегрування уроків українознавства та світової літератури, навчально-виховної, позакласної та позашкільної роботи» поділилась Шпінтюк М.П., вчителька українознавства та світової літератури Підзахаричівського навчально-виховного комплексу «Перлина Гуцульщини», голова методичного об'єднання вчителів українознавства Путильського району.

У роботі секційного засідання брала участь Коротя-Ковальська В.П., науковий співробітник відділу культури Національно-науково дослідного інституту українознавства та всесвітньої історії (м.Кієв)
, яка презентувала науково-методичний посібник «Конкурс з українознавства у парадигмі наукових

досліджень: історія і сучасність», в якому зібрані матеріали, що відображають історію та аналітику науково-освітнього проекту «Міжнародний конкурс з українознавства для учнів ЗНЗ» від зародження (2002 р.) до проведення всеукраїнських (2003-2006 рр.) та міжнародних конкурсів (2007-2012рр.) з українознавства, в яких беруть активну участь учні Чернівецької області. Також вона широко висвітлила діяльність науковців інституту. Особливо втішила вчителів новина, що в журналі «Українознавство», який випускає інститут, започатковано рубрику «З досвіду роботи вчителів українознавства» (на допомогу вчителям українознавства).

На засіданні відбулася презентація науково-методичних посібників «Українська родина – осередок збагачення, творення і передачі духових цінностей», «Українознавство. 10 клас» та «Українська нація» (упорядник Мінченко Т.А.); «Ігри та конкурси з українознавства» (упорядники Мінченко Т.А., Дєдов І.Н.); «Уроки українознавства. 8 клас», «Моя держава» (упорядники Цуркан М.В., Лакуста О.М, Матішин Л.Б.); збірник народних, календарно-обрядових та авторських пісень для дітей та дорослих «Пісенний світ українознавства» (упорядник Коротя-Ковальська В.П.).

Обговоривши актуальні проблеми викладання українознавства у 2012-2013 н.р., учасники секційного засідання прийняли такі методичні рекомендації:

- сприяти інтенсивному впровадженню українознавства в навчальних закладах, підвищення рівня зацікавленості педагогів і учнів предметом;

- дотримання якісного кадрового забезпечення викладання українознавчих дисциплін через:

а) оволодіння учителем українознавства комп'ютерною грамотністю та виконання ним вимог нормативно-правової бази з предмета;

б) кардинальне покращення організації та проведення курсової перепідготовки при ІППОЧО: використання ІКТ та мережі Інтернет, запрошення на курси авторів підручників, навчальних програм, проведення тренінгів, авторських курсів та майстер-класів передових педагогів, інтеграцію з вузівською наукою, залучення до проведення курсів

зацікавлених неурядових організацій;

- продовжити роботу щодо зміцнення навчально-матеріальної та методичної бази кабінетів українознавства, музеїв у ЗНЗ, проведення їхньої об'єктивної щорічної атестації.

Вся українознавча робота має бути спрямована на те, щоб учні глибше пізнали українознавств, як науку любові і життєтворчості.

Присутніми заповнено анкети, в яких вони відповіли на питання особистісно-професійного характеру, метою яких було виявлення особистих побажань, міркувань та проблем, які цікавлять респондентів. Після опрацювання анкет зроблено висновки:

- Щодо рівня опанування проблеми «Основні завдання, принципи та підходи щодо викладання українознавства на 2012-2013 н. роки» 95% учасників перебувають на високому рівні, близько 5% – на середньому.

- Відзначили 95% учасників позитивну відповідь на питання системного та узагальненого досвіду роботи з висвітленої проблеми на семінарі.

- Переважна кількість методистів друкується в районних та обласних науково-методичних журналах («Освіта Буковини», «Крайова освіта», «Вижницькі обрії», «Рідний край», «Рідне слово», «Слово правди», «Українська мова в школах», «Газета де Герца», «Новий день», «Вільне життя»).

- Вказані питання в анкетах, над якими працюють методисти, досить позитивно характеризують їх, все більше і більше розгортається спектр інтересів щодо методики викладання та покращення вивчення предмета українознавство серед учнів ЗНЗ.

- Досить різноманітними є інноваційні форми, які застосовують методисти у своїй роботі: «урок-гра», «урок-казка», уроки українознавства в музеях, усні журнали-презентації досвіду та ін.

Також у своїй анкеті кожен методист висвітлив проблеми навчання та виховання, які вони б хотіли обговорити на сайтах ГУОН та ІППОЧО, такі як:

- 1) технологія навчання як дослідження (творчі завдання дослідницького характеру);
- 2) інтегрування уроків українознавства та світової літератури;
- 3) місце і роль українознавства в реформуванні національної системи освіти;
- 4) українознавство в процесах національного державотворення;
- 5) проблеми сімейного виховання крізь призму українознавства.

Отже, з аналізу проведеного анкетування можна зробити висновки про те, що методисти плідно працюють над самовдосконаленням, розвитком інноваційним форм, які застосовують у своїй роботі для зацікавлення учнів темами уроків з українознавства, постійно в пошуках нового, займаються опрацюванням різних проблем, доносять свою думку через ЗМІ до інших. Дійсно зацікавлені у вдосконаленні своєї компетенції як педагога, що доносить до дітей моральні цінності засад українознавчої дисципліни, звичаїв та традицій рідної Батьківщини, беруть участь у всеукраїнських, обласних, міських, районних конкурсах, що ще раз підкреслює плідну працю вчителів з учнями і прагнення надалі примножувати здобутки своєї справи.

Мінченко Т.А., методист з українознавства ІППОЧО.

